

У атељеу Ратка Лалића
(поводом отварања изложбе *Сећање – записи из природе*)

Од 24. септембра до 10. новембра у галерији „Сањај” трајаће изложба Ратка Лалића, академског сликара који нас је напустио прошле године. Изложба носи назив „Сећање – записи из природе”. Многи сликарски записи Ратка Лалића инспирисани су његовим сећањима, а та Лалићева сећања сабрана на његовим сликама покренула су сећања посетилаца изложбе на овог особеног човека, на сусрете с њим у атељеу у којем је стварао и дружио се. И тако се сећања инспиришу сећањима чинећи један слојевит и садржајан лалићевски свет идеја, слика, боја, емоција и духовног мира.

Атеље Ратка Лалића налазио се на Старом сајмишту, на месту на којем је за време Другог светског рата био логор. Посебна је била енергија тог простора који памти мрак, окрутну хладноћу и обезличену тугу чемерног логорског пребивалишта, али и таласе вреле уметничке инспирације Ратка Лалића, радост стварања, заносне покрете четкице који производе бајковите пределе осетљивог, вибрантног света, у којем се дужно поштовање поклања и сасушеној гранчици и увелом сунцокрету и грудвици снега на расквашеној земљи. И баш пред тим атељеом, притиснутим набојем противречних емоција, и оних суморних и оних које прште из вулкана стваралачког заноса и уметничке усхићености животом, налази се једно дрво и на њему сврачије гнездо, вешто исплетено од сасушених гранчица, светлијих и тамнијих, дебљих и тањих, равнијих и изувијаних. Ратко Лалић је с поносом показивао то гнездо посетиоцима атељеа и представљао га на својим сликама из различитих углова, с веће или мање удаљености, сваки пут са фокусом на другој гранчици и просјајем друге тамносмеђе нијансе. Иза гнезда, на сликама се помаља сваки пут помало другачија позадина саткана од лишћа и узукрштаних грана Лалићевог дрвета међу којима се гнездо усадило, утапајући се у боју крошње. Баш као атеље и Старо сајмиште, и та Лалићева гнезда носе опречну симболику, двојаку енергију, шаљу располућену поруку. Изукрштане гране гнезда личе на кавез, на логор, изазивају страх јер су тамне и безбројне, немогуће их је раздрешити, покидати и ослободити се. Истовремено, позивају у унурашњост, умирују, шаљу поруку да је безбедно само код куће и да нема сигурнијег уточишта од топле постеље саткане од тих безбројних гранчица, чије чврсто ткање опушта и успављује. Лалићева гнезда тако убедљиво причају о животу, о човековим беговима и поврацима, о чежњи за даљинама и потреби за повратком, о погледу кроз прозор који понекад застрашује и спутава, а у следећем тренутку позива и привлачи.

У атељеу Ратка Лалића налазиле су се инсталације које је правио од вертикалних стабљичица различитих биљака, а затим би их сликао, удахњујући им неки сасвим други живот. Укомпоновао би Лалић гране брезе, сабљасте издужене листове папрати и стабљике различитог биља које би украсио изувијаном лиснатом пузавицом или свежњем листова као крошњом на врху стабљике. Лалића су инспирисали такви изданци природе на које други људи не би чак ни обратили пажњу. Неко би одгурнуо те отпале гранчице, неко прескочио, неко их не би ни видео, неко би их шутнуо, неко почистио и бацио на ђубре, а Ратко Лалић их је сакупљао и указивао им почаст на својим изложбама усамљених гранчица

и листова, раздвојених од својих крошњи, посланих као да су вредни експонати неког музеја. Човек који је способен да се замисли над гранчицом, да је осети и заволи, свакако је добар сликар и без сумње је искусан уметник, али је, пре свега, добар човек, јер само истински добар човек, осетљив и сензуалан, придаје пажњу свакој травки коју нам је природа подарила, чак и ако сасушена и заборављена лежи поред пута.

Доброта Ратка Лалића извире из свих његових слика узбуђујући и ослабљујући посматрача. Дирљиво је његово разумевање за помало смежуран цвет локвања на донекле пожутелом листу који плови по плавим воденим нијансама. Потреса његова приврженост маслачку чије ће беле семенке неко одувати, а он ће се сасушити. Заносна је његова посвећеност белим снежним хрпицама различитих облика и величине које се топе у трави или жутосмеђој стрњици која сија златним просјајем.

Нема много оних који нас, као Ратко Лалић, позивају да застанемо, окренемо се око себе и покушамо да разумемо језик сасушених травчица, пожутелих лиски и усахлих сунцокрета. Ко разуме тај језик и препусти му се пронаћи ће мир. Послушајмо Лалићеве поуке које нам поручује кроз своје слике. Њега више нема, али његове слике нас сећају на његову доброту и опомињу на значај слушавања света.

Рајна Драгићевић